

אני בא לשכנע אותך!

אתה אומר שהצבעת תמיד בעד חרות, אך התאכזבת ממפלגה זו. עכשיו אתה תוהה בעד מי להצביע, ושואל מה לעשות. לא הייתי כותב לך מכתב זה אילו היית איש-חרות מושבע. אין טעם להתחכך עם הסוגדים לפולחן בגין, כשם שאין טעם להתחכך עם הסוגדים לפולחן אלוהים, מוסקבה או בן-גוריון. יהיונא מאושרים, איש-איש לפי דרכו.

אך אם אתה משוחרר מכל פולחן, אם אתה מחפש תשובה הגיונית לשאלה הער-מת ברגע זה לפניך — אנסה לעזור לך לפי מיטב יכולתי.

איני בא לשכנע אותך. אני בא לעזור לך לשכנע את עצמך.
* * *

אמרת במכתבך שאתה מתנגד ל-כפייה הדתית. הזכרת, בצדק, את העובדה שזאב יבוסטנסקי עצמו היה בלתי-דתי, עד כדי כך שהתיר בצוואתו לשרוף את גופתו.

אם כן, עמיחי, איך יכול להצביע בעד גח"ל. נקודה זו בלבד מונעת ממך זאת לחלוטין.

כי חרות היא מפלגת הכפייה הדתית בה"א הידיעה.

אמנם, המצע של גח"ל אומר: „המדינה תבטיח חופש-מצפון לכל תושב ללא תנאי, ואת החופש המלא לכל פולחן דתי.“ יפה מאד. אבל הסעיף הבא תובע: „השרשת ערכיה הנצחיים של מורשת ישראל כהיי האומה ובחינוך.“

מה זאת „מורשת ישראל“? לתעלומה זו יש פתרון עובדתי. בעה עיבוד המצע, הושקו חרות להשריש את ערכים הנצחיים של „דת ישראל“. רק היתנגדות הנמרצת של הליברלים, שיש להם כמה בוחרים המתנגדים לכפייה, הביאה להחלפת השם המפורש „דת“ במילה המ'טושטשת „מורשה“, שיש בה במקרה זה משום גניבת-הדעת.

להשריש את ערכי הדת כחיים ובחינוך — פירושו תמיכה ללא-סיווג בהתפשטות סרטן הכפייה הדתית, והפיכת כל מערכת-החינוך לרשת מומלכת-דתית.

* * * **אך מדוע** מילים על מצע? אין ערך לשום מצע מפלגתי ערב-בחירות, ובחי-דאי לא לזה.

חשוב הרבה יותר להסתכל במעשי מפל-גות גח"ל ב-17 השנים האחרונות. בבחינת: אמור לי מה עשית אתמול, ואגיד לך מה מה תעשה מחר.

במשך 17 שנים הצביעה חרות בעד כל חוק של כפייה דתית שי-עלה אי-פעם לדיון בכנסת.

במשך 17 שנים אלה היו מנהיגי חרות — ובמיוחד מר מנחם בגין והגברת אסתר דוידא-נאור — בין הדוברים העיקריים של הכפייה הדתית בכנסת.

ואילו הפלג הליברלי של גח"ל שלל ב-פירוש „בצירטר“ של המפלגה הליברלית עוד לפני פילוגה, את הפרדת הדת מן המדינה — יסוד-היסודות של כל ליברליזם בעולם.

זה היה אתמול. מה יהיה מחר? **גח"ל העמידה כמועמד לראש עיריית תל-אביב אדם דתי, הדוגל בכפייה דתית קיצונית. אם ייבחר איש זה, יהפוך את תל-אביב ל-בני-ברק.**

מדוע בחרה גח"ל חקא כמועמד זה? מפני שכל תקותיה הגיע אי-פעם לשלטון — בעיר או בארץ — תלויות בבריית עם מפלגות הכפייה הדתית.

כאשר חרות מודברת על „אלטרי-נטיבה“ — למח היא מתכוונת? היא מתכוונת לקואליציה של גח"ל ועסקני-הדת.

יכול אתה לשאול: מה הבדל בין קוא-

ליציה ימנית-דתית לבין קואליציה שמא-לית-דתית?

יש הבדל. כי מפא"י יכלה, עד כה, תמיד לתמרן. היא העדיפה את הדתיים על כל שותף אחר, אך היו לה שותפים פוטנצי-אליים אחרים. היא יכלה לבחור, וזה הוריד את מחיר-הסתגנות של עסקני-הדת. חרות לא תוכל לתמרן. אם תרצה אי-פעם להגיע לשלטון, תהיה תלויה כל-יכולה ב-דתיים. לא תהיה לה שום ברירה. אלא לתת לדתיים את כל אשר ידרשו — עד כדי הפיכת המדינה כולה לגיטו אחד סגור ומסוגר.

אם הקואליציה של מפא"י והי-דתיים ייסרה אותנו בשוטמים, הרי הקואליציה של גח"ל והדתיים תייסר אותנו בעקרבים.

ואל תאמר: זה רחוק. ממילא אין כל סיכוי לכך שגח"ל, אפילו בקואליציה עם הדתיים, תגיע לשלטון בשנים הקרובות. זה נכון. אך מי שנושא את עי-ניו לקואליציה זו בעוד שמונה שנים, מוכרח לשרת את הדתיים כבר היום, כדי לפלול את הדרך לכך.

והצגת המועמדות של מר מרדכי שטרן הדתי בתל-אביב — תוכיח. זו הסכנה. בארבע השנים הקרובות י-עמוד המאבק על הכפייה הדתית במרכז ה-חיים הלאומיים. זה לא יהיה קטע מישיני וצדדי. זה יהיה אחד הקטעים המכריעים.

אם אתה רוצה להילחם בכפייה הדתית, לעזור ולמגר אותה — פשוט אינך יכול להצביע בעד גח"ל. תצטרך להצביע בעד כוח שיוכל להרשות לעצמו להילחם ל-אי-פשרה בכפייה הדתית.

* * * **אך אפילו** בעיית הכפייה הדתית חשו-בה פחות, בעיני, מאשר הבעיה הי-גורלית של מלחמה ושלוש. עליה חייב אתה לתת את דעתך, לפני הכל ומעל לכל, כאשר אתה בא להחליט את החלטתך.

במשך כל השנים ייחד דבר אחד את חרות: השאיפה להרחבת הי-מדינה היהודית משני עיברי הי-ירדן. כלומר: המלחמה בערבים. איש עוד לא המציא שיטה להרחבת גבול של מדינה וכיבוש שטחים המיושבים על-ידי עם אחר — שלא בדרכי מלחמה.

יש אומרים: חרות השתנתה. בגין השתנה האמנם? הבה ונתבונן במצע של גח"ל. סעיף 2 של ההסכם על הקמת גח"ל אומר: „תנועת החרות תוסיף לשאת בקרב האומה את עק-רון שלמות המולדת, לאמור: זכותו של העם היהודי על ארץ-ישראל, בשלמותה ההיסטורית, זכות ניצחית היא שאינה ניתנת לעירעור!“

„גבולות היסטוריים“, בלשון חרות, פירו-שם שתי גדות הירדן. הזכות שאינה ניתנת לעירעור היא הזכות לכבוש את כל ממלכת הירדן.

טול מחרות רעיון זה — ונמלת את נשמתה. לא תישאר אלא מפי-לגה ציונית-כללית ממדרגה שניה. הציונים הכלליים עצמם מנסים לעשות זאת. הם מנסים להציג את מר בגין כאדם שחיתר על האידיאל המרכזי של חייו. כאל אריה זקן, שאין עוד להתייחס ברצינות לשאגתו, כי נשרו שיניו.

כאדם המעריך ומוקיר את מר מנחם בגין, אני מתנגד בתחלט המצגה זו. מר בגין הוכיח לפני 20 שנה כי הוא יודע להסיק את המסקנות מהשקפותיו. עשה עול משוער לאיש אם נאמין כי חל מיפנה בלבו, וכי שוב אין הוא מתייחס ברצינות לדבריו שלו עצמו.

אם מר בגין מדבר על גבולות היסטוריים — הוא מתכוון לכך.

כל מי שחושב אחרת, מזלזל במר בגין ופוגע בכבודו.

* * * **אולי תמעיין:** מר בגין באמת מתכוון לזה, אבל רק כמטרה לעתיד הרחוק. זה לא נוגע לעתיד הקרוב, לכנסת השישית. **אין מעות גדולה מזו.**

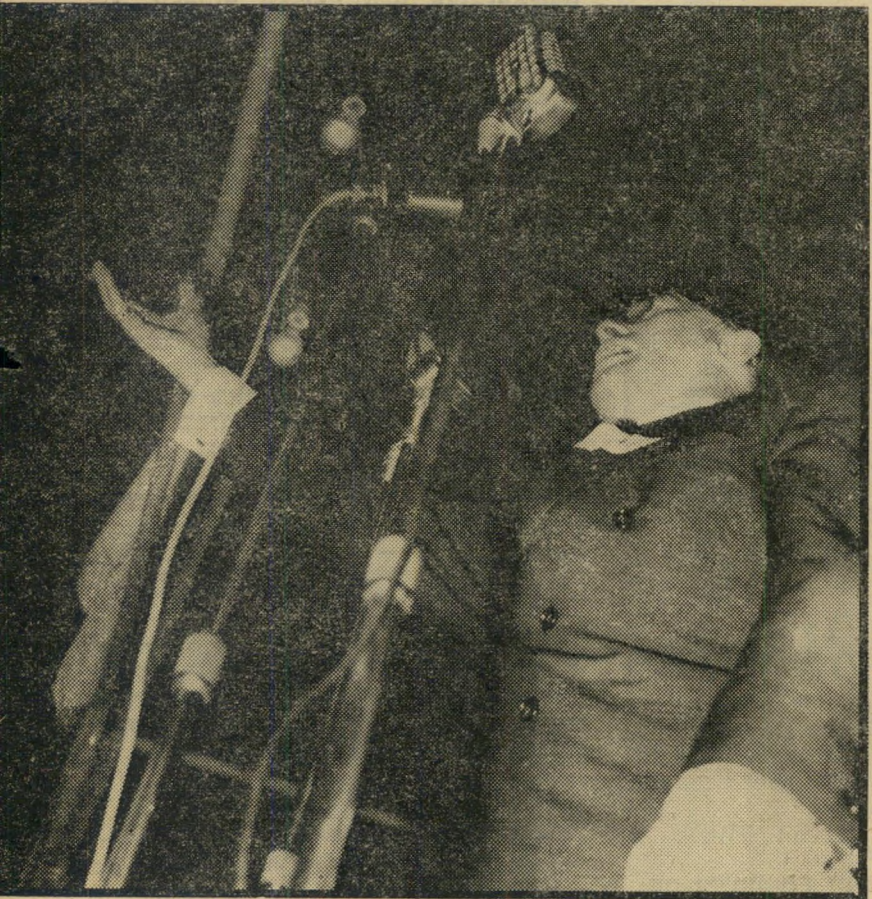
מה זאת „מטרה“? הרי זה אידיאל ה-מכון, בצורה מודעת או בלתי-מודעת, את כל מעשיו של אדם. זהו מנגנון-ביקורת, ה-מקדם פעולות בכיוון מסוים, והפוסל פעו-לות הפגנות לכיוון ההפוך.

מי שהאידיאל שלו הוא שלום, דו-קיום ושותפות-מרחבית — יקדם אוטומטית כל

יותר אשר תיתכן בחייה. יתכן, אם ישנו גיוס כללי, שצבאנו עומד לצאת למיבצ' עים... אם צבאנו ייקרא לפעולה — כולנו נעמוד מאחוריו: כולנו נעמוד כאיש אחד! כאשר נתברר שהכל לא היה אלא טעות, מין מהתלה של האחד באפריל, צחקו רבים ממר בגין, שכאילו נפל בפה.

אך צחוק זה אינו במקומו. הצוחקים פשוט לא הבינו את תפיסתו של מר בגין.

כי בעיני מר בגין, כל מלחמה, נגד כל אחד משכנינו, טובה ו-רצויה, תביא ל„שיחרור“ חלק מן המולדת, ותקרוב אותנו אל הגבול לזת ההיסטוריים. לכן הוא יכול ל-

בגין בפעולה: מה קרה לגבולות היסטוריים?

ברך במצפון שקט על כל מלחמה, גם מבלי לדעת אפילו נגד מי עומד יום להילחם, ועל מה.

זה הגיוני לגמרי — אם מקבלים את תפיסת-היסוד. וזה פסול לגמרי, אם אין מקבלים את תפיסת-היסוד.

כך או כך, אין ממה לצחוק.
* * *

שנה נקט אליהבי ברוגיבה יוזמה היסטורית, חסרת כל תקדים, לקידום השלום. לא הניסוח המדויק של דבריו היה חשוב, אלא טענתו המרכזית: שיש אפשרות ויש צורך להסדיר את הסיכסוך הישראלי-ערבי בדרכי שלום.

זה יצר הזדמנות היסטורית לפעולה למען השלום — והיא הוחמצה בלי.

מנהיגי חרות, יחד עם המנהיגים הנוכחיים של רפ"י, היו הראשונים שיצאו נגד יוזמה זו.

ממשלת ישראל עשתה זאת כי שר, באמתלות פסלות. אבל ראי שני חרות עשו זאת כפה מלא, ובגלוי. הם טענו שברוגיבה „מסוי כן יותר מעבדי-אלינאצר“.

מעשה המקרב את המדינה לאידיאל זה, ותהיה השגתו רחוקה כאשר תהיה. מי ש-מאמין שיש צורך „לשתרר“ את גבולו ואת עמאן, יתפס איטומטית לכל מחשבה או הזדמנות המקדמת את המלחמה הרצויה. ואמנם, במשך שנים דיבר מר בגין בגלוי על „מיבצעי-שיחרור בשעות-כושר“. כלומר: על ניצול כל הזדמנות פוליטית וצבאית כדי לכבוש עוד נתח מארץ-ישראל.

סיסמה זו טומנת בחובה, בהכרח, גם את המסקנה הטבילה: אי-ניצול כל הזדמנות, פוליטית או צבאית, לקידום השלום במרחב. אי-שימוש בכל שעת-כושר להציע את ה-שלום קדימה, ולוא רק במלימטר אחד. **דיבורים? לאוו דווקא.**

* * * **אחד באפריל 1959** אירעה פרשת „ברחוי המים“. כזכור לך בחדאי, שידר קול ישראל, כתוצאה מטעות, הודעות של גיוס המוני של חיליה-מילואים, ויצר אוירה של ערב מלחמה. באותה שעה היתה הכנסת באמצע ישיבה. מנחם בגין נטל את רשות-הדיבור והכריז בפאתוס של התלהבות עילאית: „המטה הכללי של צבאנו הכריז על גיוס כללי של כל החיילים בגיוס... הודעה על גיוס היא בכל מדינה הודעה החשובה ב-